

O PRIČAMA I PRIČANJU 2.0: UVODNIK

NATAŠA POLGAR, LJILJANA MARKS

Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb

Temat koji donosimo nastao je na temelju izlaganja s konferencije *O pričama i pričanju 2.0*, održane od 8. do 9. studenoga 2022. u Institutu za etnologiju i folkloristiku u čast sto-toj godišnjici rođenja Maje Bošković-Stulli, folkloristice, dugogodišnje ravnateljice Instituta i članice Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Maja Bošković-Stulli (1922. – 2012.) začetnica je moderne folkloristike u Hrvatskoj, jedna od osnivačica ISFNR-a i časopisa *Fabula*, suradnica i urednica edicije *Enzyklopädie des Märchens*, znanstvenica koja je svojim teorijskim i terenskim radom obilježila razvoj folkloristike i u svjetskim okvirima. Uz njezine brojne terenske i istraživačke interese, u središtu joj je bio folkloristički pojam priče kao dijaloškog prijenosa imaginarija, iskustava i znanja u kojem se prepleću kolektivno i individualno, tradicijsko i suvremeno, verbalno i neverbalno. Važno nasljeđe znanstvenoga rada Maje Bošković-Stulli je i širenje disciplinarnih okvira prema istraživanju odnosa teksta i konteksta, izvedbe, pripovijedanja i pripovjedača, pripovjedačkih situacija i žanrova u svakodnevnoj komunikaciji, novih oblika usmenosti, fikcionalnosti i *stvarnosnosti*. Upravo stoga je ova konferencija bila tematski usmjerena na priče i pripovijedanje, a sudjelovali su kolegice i kolege iz Makedonije, Srbije, Slovenije, Italije i Hrvatske.

Tematski naglasci skupa su bili na pričama i pripovijedanju kao temeljnim istraživačkim interesima Maje Bošković-Stulli. Nova promišljanja u folkloristici orijentiraju se mahom prema novim oblicima usmenosti, novim žanrovima i pripovjednim modusima koji se oslanjaju na "klasične", tradicijske žanrove. U tom smislu, povezujući povijest discipline i suvremeni trenutak, naglasak skupa je bio na usmenoj književnosti i usmenoj tradiciji u širem smislu, (dis)kontinuitetu tema, motiva i oblika pripovijedanja, a što reflektiraju i tekstovi okupljeni u ovom tematskom bloku.

Tako se Evelina Rudan fokusira na probleme povijesti usmene književnosti kao sustava koji u sebi sadrži aporije; Ljiljana Pešikan-Ljuštanović i Lidija Delić vraćaju se predajama o čudesnom izlječenju tridesetak godina nakon prvih istraživanja, a Monika Kroje se nastavlja na istraživanja istarskoga folklornog nasljeđa kojima su se bavili Maja Bošković-Stulli i slovenski folklorist Milko Matičetov pedesetih i šezdesetih godina 20. stoljeća. Antonija

Zaradija Kiš, pak, polazi u tekstu od predmeta koji joj je darovala Maja Bošković-Stulli kako bi uputila na poveznice između priče o Jobu, glazbenika i pčela.

Konferencija, temat, a osobito zbornik koji je u pripremi i koji će biti objavljen iduće godine pokazuju, još jednom, kako je folkloristika živa i relevantna disciplina za pristupe različitim fenomenima i u suvremenom kontekstu, a njezini se obrisi, koje je u začecima hrvatske folkloristike postavila upravo Maja Bošković-Stulli, šire i izvan usmene književnosti i usmene tradicije te se tako redefinira i samo polje folkloristike.